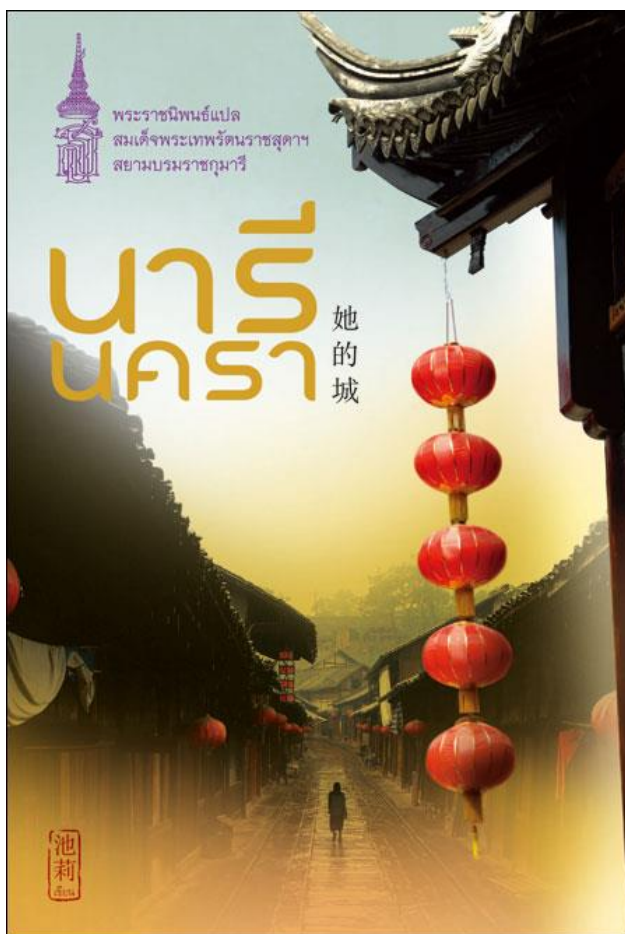

บทวิจารณ์หนังสือ
นารีนครา: เมืองนี้เป็นของเธอ

สุวรรณา ตั้งทีฆะรักษ์¹

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

E-mail: suwamma.t@bu.ac.th

นารินครา: โจหญิงแท้จริงดังเหล็กกล้า ชื่อของคำนำในพระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากนวนิยายจีนเรื่อง 她的城 (ทา เตอ เฉิง) ของ 池莉 (ฉือลี่) แสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพ ด้านภาษาจีนและภาษาไทยเป็นอย่างดี 她的城 ถิ่นแปลเป็นภาษาไทยหมายถึง เมืองของเธอ แต่ทรงเลือกสรรคำว่า นารี แทนคำว่า 她 ซึ่งเป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 หมายถึง เธอ (โดยนัยยะของคำนี้ก็คือผู้หญิง) และทรงเลือกสรรคำว่า นครา แทนคำว่า 城 หรือเมือง นารินครา จึงเป็นการตั้งชื่อเรื่องที่มีความไพเราะในด้านเสียงสัมผัสและการสรรคำ ทั้งสองคำนี้ใช้แสดงถึงพลังของภาษาที่แฝงความหมายอันหมายถึงความสูงส่งและคุณค่าของผู้หญิง อีกทั้งยังทรงใช้ความเปรียบแบบอุปมาเพื่อเน้นย้ำความเข้มแข็งของตัวละครหญิงในเรื่องว่ามีจิตใจที่เข้มแข็งดังเหล็กกล้า

นวนิยายเรื่องนี้กล่าวถึงผู้หญิงสามวัย ไม่ว่าจะเป็นคุณย่า (แม่สามีของมีเจี๋ย) มีเจี๋ย และเฟิงซุน ใช้ชีวิตอยู่ในเมืองหลวงอย่าง นครอู่ฮั่น ผู้หญิงทั้งสามคนต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหลังจาก

การปฏิวัติวัฒนธรรมในสังคมจีนทำให้ “ตัวละครหญิงทั้งสามนี้ได้เรียนรู้จากกันและกันได้สร้าง ‘สายสัมพันธ์’ และมีมิตรภาพอันจริงใจ เอื้ออาทรต่อกัน ซึ่งเป็นการสร้างความสุขอันแข็งแกร่งและคุณค่าอันมั่นคงของชีวิต” (คำนำ) อันเป็นที่มาของชื่อเรื่อง “นารินครา”

ผู้หญิงแกร่งดังเหล็กกล้า: ค่านิยมที่เปลี่ยนไปในสังคมจีน

ค่านิยมในสังคมจีนให้ความสำคัญกับลูกชายเพื่อสืบสกุล จะเห็นได้จากคำสอนของ มิ่งจื่อ (孟子) 不孝有三, 无后为大 (ปู้เซี่ยวโหว่ฮ้วนฮั่น อู่ฮั่วเว่ยต้า) ที่กล่าวว่า “ความไม่กตัญญูมีอยู่ 3 ข้อ แต่ถ้าแต่งงานแล้วไม่มีลูกชายสืบสกุล ถือว่าเป็นข้อที่ร้ายแรงที่สุด” (Shengxue Chen, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 1 กันยายน 2559) ในเรื่องนารินคราก็ปรากฏให้เห็นถึงค่านิยมดังกล่าว “เฟิงซุนมีลูกชาย ครอบครัวโจวหยวนมีลูกชายคนเดียวมา 3 ชั่วโมงแล้ว ผู้ใหญ่ในครอบครัวโจวหยวนอยากได้ทายาทชาย เมื่อได้หลานชายปุ่ย่าดีใจมาก เตรียมตัวทำพิธีทำขวัญหลานเมื่ออายุครบเดือน เชิญคนทั้งซอยมาร่วมงาน” (หน้า 32) นอกจากนี้จะให้ความสำคัญของการมีลูกชายไว้สืบสกุลแล้ว ยังถือว่าผู้ชายต้องเป็น

ผู้นำของครอบครัว ต้องมีความเข้มแข็ง และมีอำนาจตัดสินใจในครอบครัว คือสิ่งที่ต้องการชี้ให้เห็นว่าค่านิยมในสังคมดังกล่าวกำลังจะเปลี่ยนไป จึงสร้างตัวละครฝ่ายหญิงให้เป็นผู้หญิงที่มีการศึกษา มีความงาม มีจิตใจที่งดงาม มีความเข้มแข็ง มีความเป็นผู้นำ และมีความกล้าหาญที่จะต่อสู้กับอุปสรรคที่เกิดขึ้นในชีวิตโดยไม่ย่อท้อ ส่วนตัวละครฝ่ายชายในเรื่องกลับเป็นคนที่ยอ่อนแอไม่สู้ชีวิต รักความสบายไม่รับผิดชอบต่อครอบครัว ดังที่มีเจ๊เลียเถ่าถึงคุณย่าให้ฝังหุ่นฟิงว่า

ผู้หญิงคนนี้นะ... เป็นผู้หญิงที่ไม่ใช่คน นางเป็นเทพเจ้าจุติมาเกิด นางเป็นเด็กสาว เป็นนักศึกษา... นางแต่งงานเข้ามาในตระกูลช่ง เหมือนกับเทพธิดาคงที่ 7 ที่ลงมาจากสวรรค์มาเป็นภรรยาของต้งหย่ง เหมือนกับสวีเซียน มีภรรยาเป็นนางพญางูขาว นางจบชั้นมัธยมเมืองฮั่น ไช่วกี้มาทำงานที่โรงพยาบาลผิงอัน รับผิดชอบเรื่องทะเบียนผู้ป่วย

หลายปีมาแล้วบ้านของครอบครัวช่งถูกยึดและถูกแบ่งเป็นของคนอื่น ในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม พ่อของช่งเจียงเทา

กระโดดตึกตาย นางปล่อยให้ทุกอย่างเป็นไปตามยถากรรมไม่ร้องไห้ โศกศัลย์ เป็นบ้าเป็นหลัง ไม่ทำท่าโศกเศร้า ไม่ขาดสติ นางเป็นแม่مایشที่ดูแลลูกชายกำพร้าเพียงคนเดียวด้วยกายใจที่สงบ เข้มแข็ง (หน้า 108)

จะเห็นได้ว่ามีเจ๊ซิ่นชมคุณย่าว่าเป็นผู้หญิงที่มีความดีงามประดุจเทพเจ้า มีความรู้ มีหน้าที่การงานที่ดี เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่มากระทบทำให้ชีวิตลำบากในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม ในขณะที่พ่อของช่งเจียงเทาทนไม่ได้กับชีวิตเปลี่ยนแปลง จึงตัดสินใจฆ่าตัวตาย (ความอ่อนแอของตัวละครฝ่ายชาย) แต่คุณย่ากลับเข้มแข็ง รับผิดชอบครอบครัว ดูแลเลี้ยงดูลูกชาย “เหมือนกับว่ายังมีผู้ชายอยู่ในครอบครัว” (หน้า 108)

คือสิ่งที่เปิดตัวมีเจ๊เลียโดยอธิบายบุคลิกของมีเจ๊เลียให้แตกต่างจากค่านิยมเดิมในสังคมจีน คือผู้หญิงจะมีสถานภาพที่ต่ำต้อยกว่าผู้ชาย ผู้ชายมักมองผู้หญิงเป็นเพียงแม่พันธุ์หรือผู้รับใช้ ดังเช่น “ไม่เป็นไร ออกลูกครั้งที่ 7 แล้วเหมือนแม่ไก่แก่ ๆ ออกไข่อีกฟอง ไม่เป็นไร เขาคิดอย่างนั้น” หรือ “ไม่เป็นไร ผู้หญิงพวกนี้กินหญ้าก็มันมได้” (คำพูดของเป้าเหยียนซาน

ตัวละครฝ่ายชายที่แสดงถึงความไม่ใส่ใจดูแลภรรยาทั้ง ๆ ที่เธอกำลังคลอดบุตร ในเรื่อง หมูบ้านเล็กตระกูลเป้า) ค่านิยมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงต้องทนรับการเอาเปรียบและการดูถูกเหยียดหยามของผู้ชายราวกับว่าผู้หญิงไม่ใช่คน

ภาพของมีเจ็ยจึงเป็นผู้หญิงที่มีบุคลิกโดดเด่น คือ มีทั้งความสวยสง่า และความแข็งแรง สามารถใช้ชีวิตเป็นทหารได้ เช่นเดียวกับผู้ชาย ดังจะเห็นได้จากการพรรณนาโดยใช้การขัดความระหว่างความเป็นผู้หญิงที่ต้องใช้ลิปติดกับท่าทางสูบบุหรี่ และบุคลิกที่คล้ายผู้ชาย เพื่อเน้นบุคลิกภาพความเป็นหญิงยุคใหม่ที่เข้มแข็งและกล้าหาญให้เด่นชัดขึ้น

มีเจ็ย (เจ้าของร้านชำรองเท้า) ... ยื่นมือที่มีนิ้วยาวเรียวยาวออกไปหยิบซองบุหรี่กับไฟแช็ก ดึงเอาบุหรี่ออกมามวนหนึ่ง คาบไว้แล้วขึ้นไปใกล้ไฟแช็กจุดบุหรี่จุดเข้าไปเต็มแรง ปล่อยให้ควันซึมเข้าไปทั้งตัว หันหน้าไปหน่อยทำปากเบี้ยว ฟันคั่นยาวออกไปเป็นเวลานาน ไม่สนใจว่าข้าง ๆ มีคนหรือไม่ ... นางทาลิปติดแต่ก็ไม่มีประโยชน์อะไร นางชอบทาลิปติดเพราะคิดว่าตัวเอง

เป็นผู้หญิง แค่ทำทางสูบบุหรี่ก็ทำให้ มองออกว่าเคยเป็นทหาร มีเจ็ยเป็นคนสวยสง่า สงบ แต่ผู้หญิงไม่ว่าจะสวยสุภาพแค่ไหน ถ้าเป็นทหาร 8 ปี ในชีวิตนี้ไม่ว่าเวลาผ่านไปนานแค่ไหน พออยู่กับคนธรรมดาจะรู้สึกที่ไม่เหมือนกัน จะมีบุคลิกคล้ายกับผู้ชาย นางพูดจาเปิดเผยฉะฉาน ชัดเจน หัวเราะร่าเริงมั่นใจในตนเอง ตรงไปตรงมา เวลานางโกรธก็จะเหมือนทหารปะทะจะกับผู้อื่นทันที (หน้า 13)

อีกบุคลิกหนึ่งที่ถือดีสร้างให้แก่มี่เจ็ยคือ มีเจ็ยเป็นผู้หญิงที่ฉลาดหลักแหลมในเรื่องของธุรกิจและมีจิตวิทยาในการพูดเพื่อผูกใจคนงานในร้านของนางเป็นอย่างดี “นางเป็นเจ้าแม่ไม่ได้เป็นคนชำรองเท้า ความสามารถของนางคือพูดอะไรแล้วคนประทับใจ และเชื่อถือ ... พวกผู้หญิงชำรองเท้าพากันทำงานให้มีเจ็ยสุดชีวิต” (หน้า 48) จะเห็นได้ว่าศิลปะการพูดของมีเจ็ยทำให้คนงานทำตามความต้องการของนางได้ทุกอย่าง “นางใช้ทั้งไม้แข็งและไม้นวม มีเจ็ยรู้หลักนี้ลึกซึ้ง คนงานชำรองเท้าแต่ละคนจะถูกตะล่อมจนทำงานให้นางอย่างถวายหัวทำตามความประสงค์ของนางทุกอย่าง” (หน้า 20)

นอกจากนี้ผู้เขียนยังชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างจากช่งเจียงเทาสามีของมีเจี๋ย ซึ่งใคร ๆ ก็ทราบดีว่า ใจกว้าง กล้าได้กล้าเสีย และเข้าสู่ ดังคำพูดของเฟิงซุนที่กล่าวแก่มีเจี๋ยว่า “ใคร ไม่รู้บ้างละ คนในถนนสุขดำไม่รู้หรือ ฉันเป็นคนหูหนวกตาบอดหรือ ช่งเจียงเทาดีกับเพื่อน ๆ ของเขา แต่กับคุณล่ะเขาชอบไปกินดื่ม เล่นการพนัน ไปเที่ยวผู้หญิง ใคร ๆ ก็รู้ใช่ไหม ตอนที่เขาขายม่านที่ ชวงเหลียนค้าสื่อเจี๋ย เขามีแฟนเป็นสาวแก่แม่มายะเยะ ถูกเนื้อต้องตัวผู้หญิงคนโน้นคนนี้ คุณคิดว่าคนอื่นมองไม่เห็นหรือ!” (หน้า 92)

เมื่อถือลี้ นำเสนอภาพความเข้มแข็งของมีเจี๋ยขัดแย้งกับภาพความอ่อนแอของช่งเจียงเทา จึงทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงความยิ่งใหญ่ แข็งแกร่ง และไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคของตัวละครฝ่ายหญิงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังความว่า “ช่งเจียงเทาไปตรวจร่างกายที่โรงพยาบาลพบว่าเป็นมะเร็งปอด พอรู้ความจริงเลยนอนลุกไม่ขึ้น มีเจี๋ยพาสามีไปรักษาที่โรงพยาบาลใหญ่ ๆ ในปักกิ่ง เชียงไฮ้ จ่ายเงินเหมือนเทน้ำ เพียงครึ่งปีช่งเจียงเทา ก็ตายไป” (หน้า 32) เมื่อมีเจี๋ยโชคไม่ดี สูญเสียทั้งเงินและสามี แต่ก็ยังเข้มแข็งและลุกขึ้นมาเปิดกิจการ

ชั่วคราวทำเล็ก ๆ “ถึงมีเจี๋ยมีเงินไม่มาก ... เมื่อมีร้านชั่วคราวทำให้ลูกของมีเจี๋ยได้อยู่กับคนในครอบครัวอีก 2 คน รวมกันตั้งแต่รุ่นย่าหลานเป็นคน 3 รุ่น ทำให้ครอบครัวแข็งแรง มีความสุข มีอาหารร้อน ๆ กิน มีชุดปร๋อ ๆ มีน้ำร้อน ๆ มีชีวิตอยู่ที่นั่น มีเจี๋ยมีชีวิตชีวาขึ้นมาใหม่” (หน้า 112)

ตัวละครฝ่ายหญิงคนสุดท้ายคือ เฟิงซุน ซึ่งมีอายุเพียง 33 ปี เฟิงซุนมาทำงานชั่วคราวทำกับมีเจี๋ย เพื่อประชดสามี (โจวหยวน) และต้องการทำงานเพื่อเป็นตัวอย่างให้สามีดู ทั้ง ๆ ที่คนงานส่วนใหญ่ของมีเจี๋ยมักเป็นลูกเมียชาวานา ถือลี้ต้องการสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึงความงาม ความดี ความสุขุม ความอดทนต่อความยากลำบาก และจิตใจที่เข้มแข็งของเฟิงซุน

เฟิงซุนไม่ได้เป็นลูกเมียชาวานาหรือคนงาน นางมาจากเหลียนเป่าหลี่ ถนนสุขดำ เป็นเมียชายหนุ่มรูปหล่อชื่อ โจวหยวน ก่อนแต่งงานนางเป็นสาวสำนักงานคนสวยอยู่ที่อาคารนิเวศน์เทรดซึ่งเป็นอาคารที่โก้หรูที่สุดในฮั่นโซ่ว ... เฟิงซุนเป็นคนว่าง่าย นางไม่เหมือนคนอื่นที่ปากหวานเหมือนฉาบด้วยน้ำผึ้ง นัยน์ตาแวววาวเหมือนไฟฟ้า นัยน์ตา

ของเฟิงซุนไม่เหมือนไฟคุด แต่สงบนิ่งเหมือนแสงอาทิตย์ในยามฟ้าโปร่งอบอุ่น แววดาสดาสะทอนจิตใจของนาง ... แม้เฟิงซุนจะมาทำงานเพราะโกรธกับสามีก็ตาม ... เฟิงซุนยังทำให้คนแปลกใจด้วยการทำงานที่ยากลำบากผ่านไป 3 เดือนแล้วก็ยังทำอยู่ เฟิงซุนเป็นคนยอมรับความจริงไม่พาลพาลและไม่ค่าโจวหยวน คนแบบเฟิงซุนเวลาโกรธ ก็ทนไปจนตาย (หน้า 25-27)

จะเห็นได้ว่า นี้อลีต้องการนำเสนอภาพเฟิงซุนที่มีความอดทนสูงและอดกลั้นต่อพฤติกรรมของโจวหยวน (สามี) ที่ไม่ทำงานทำการ ไร้ความรับผิดชอบต่อลูกและภรรยาเขามีคุณลักษณะที่ดีเพียงประการเดียวคือหน้าตาดีดั่งที่นี้อลีได้พรรณนาถึงโจวหยวนตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งแต่งงานมีครอบครัวว่า

โจวหยวนรูปหล่อโดยกำเนิดตอนเด็ก ๆ ก็ปากแดง ฟันขาว เพื่อนบ้านทั้งหลายชอบเขาทุกคน ... โตขึ้นก็เลยกลายเป็นคนที่ชอบฟังคำเยินยอของผู้อื่น ... โจวหยวนมีผลการเรียนธรรมดา ๆ เอาแต่เล่น ๆ เสียมากกว่า หลังจากจบมัธยมศึกษาตอนปลายก็มาทำงานที่ถนน

สายอิเล็กทรอนิกส์บนถนนเฉียนจิ้นสาย 4 ตลอดมา ... มีเจี๋ยรู้ว่าเฟิงซุนกับโจวหยวนมีเรื่องขัดแย้งกัน ที่โกรธกันเพราะโจวหยวนก็เกียจเอาแต่เล่น ไม่เลี้ยงครอบครัว (หน้า 32-33)

นี้อลีต้องการชี้ให้เห็นว่าค่านิยมในสังคมจีนที่ให้ความสำคัญกับลูกชาย และเห็นว่าผู้ชายสำคัญกว่าผู้หญิง ผู้ชายเป็นผู้นำ และหาเลี้ยงครอบครัวได้อาจไม่เป็นเช่นนั้นเสมอไป จะเห็นได้จากการที่มีเจี๋ยถูกลูกและโจวหยวนมากกว่าไม่สามารถหาเลี้ยงครอบครัวไม่ดูแลภรรยา (เฟิงซุน) และลูกชาย แต่กลับรักความสบายมีอาชีพหาเงินโดยการถือถุงช้อปปิ้งมียี่ห้อของร้าน ยืนอยู่หน้าร้านเพื่อโฆษณาให้ร้านแล้วก็จะได้รับเงินไปใช้ ทำให้ “มีเจี๋ยโกรธมากคำว่า ‘ไอ้คนถ่อย’ มันกลายเป็นคนหลักลอย ไม่มีงานทำแล้วหรือนี่” (หน้า 43)

อีกทั้งโจวหยวนยังเป็นพวกรักร่วมเพศซึ่งสังคมจีนไม่ยอมรับในเรื่องดังกล่าว และเมื่อเฟิงซุนต้องตัดใจเล่าเรื่องนี้ให้มีเจี๋ยฟังเธอต้อง

พูดในสิ่งที่ไม่กล้าเล่าให้ใครฟังพูดออกมา เฟิงซุนพูดอย่างรวดเร็ว “เขาเป็นพวกรักร่วมเพศ!”

มีเจี๋ยยึดตัวตรงขึ้นมาทันที เรื่องนี้มีเจี๋ยไม่เคยคิดมาก่อน พอเฟิงซุนพูดแบบนี้ มีเจี๋ย ก็เชื่อว่า โช้แน่ โจวหยวนต้องเป็นอย่างนั้นจริง ๆ มีเจี๋ยจ้องเฟิงซุนจนเฟิงซุนกลัวเฟิงซุนจึงพูดต่อไปอีกประโยคหนึ่ง ... จริง ๆ นะ พอถูกเกิดเราไม่เคยอยู่ด้วยกันเลย” พูดถึงตรงนี้เฟิงซุนรู้สึกอายนหน้าแดง

มีเจี๋ยฟังแล้วรีบก้มหน้าทันที น้ำตาร่วงแหมะ ๆ ลงบนโต๊ะ นางเคาะหน้าผากตนเองแรง ๆ หลายที

“ขอโทษ” มีเจี๋ยพูด “ขอโทษจริง ๆ เฟิงซุน! ฉันนึกไม่ถึงเลย ฉันทำกะเธอไม่ดีเลย!” มีเจี๋ยพูดต่อ “คุณพระช่วย! เธอยังสาวอยู่ เธอทนมันได้อย่างไร ทำไมไม่พูดกับโจวหยวนให้รู้เรื่องก่อน”

เฟิงซุนเขิบเข้าไปใกล้มีเจี๋ย จับมือมีเจี๋ยเหมือนจะปลอบนาง และอยากจะปลอบตัวเองด้วย พูดเสียงเบา ๆ อ่อน ๆ เหมือนกับละเมอ “ไม่เป็นไร อีกหน่อยก็ชินไปเอง ฉันไม่เป็นไร เราไม่อยากจะใครรู้! ไม่มีใครรู้เลย พ่อแม่ของเรา ลูกชายของเรา ชาวบ้านร้านตลาด เราไม่อยากจะใครรู้ทั้งนั้น ถ้ามีใครรู้ ลูกชายก็ไม่มี

อนาคต ฉันไม่โทษโจวหยวน ตอนแรกเขาเองก็ไม่แน่ใจ แต่ฉันโทษเขาที่เขาเอาแต่เที่ยว ไม่ทำงานหาเงิน เราคุยกันแต่เรื่องว่า ทำอย่างไร ที่จะช่วยกันเลี้ยงลูกชายให้ดี เขาสัญญาว่าจะทำงานหาเลี้ยงครอบครัว แต่เขาก็ผิดสัญญาเรื่องนี้แหละที่ฉันโกรธ” (หน้า 115)

นี่คือสะท้อนภาพของเฟิงซุนที่ต้องอดทน อดกลั้น และยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างเข้มแข็ง อีกทั้งพฤติกรรมของโจวหยวนเป็นสิ่งที่สังคมจีนยัง “ไม่ยอมรับพวกกรักร่วมเพศ และเห็นว่าน่าละอาย” (Huimin Chen, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 8 กันยายน 2559) ทั้งโจวหยวนและเฟิงซุนต่างก็รู้สึกอับอาย จึงไม่ต้องการให้คนในชุมชนรับทราบเรื่องดังกล่าว

เมื่อมีเจี๋ยรับรู้ความจริงเรื่องนี้ก็แสดงความกล้าหาญ ความเป็นผู้นำ และความหวังดีต่อเฟิงซุนอย่างจริงใจ โดยชี้แนะให้เฟิงซุนหย่ากับหยวนหยวน และลองเปิดใจคบกับ ลั่วเหลียงจี นักธุรกิจที่มาสนใจและต้องการคบหาเฟิงซุนอย่างจริงจัง โดยพูดว่า “ภายหลังถ้าเธอต้องการอะไร มีเจี๋ยช่วยได้ทุกอย่าง เธอหย่ากับหยวนหยวน เรื่องต่าง ๆ ทางฝ่ายของ

หยวนหยวนยกไว้ให้นั่งจัดการ ฉันสัญญาว่าจะช่วยปลอมเขาและสัญญาว่าจะไม่ให้คนอื่นรู้ เหตุผลที่แท้จริง วางใจเถอะ ทุกอย่างฉันเอาไว้อยู่ รอแต่ให้เธอเปิดปากพูดว่าจะเอาอย่างไรเท่านั้น มันก็แค่จะหย่าหรือเปล่า ไม่ใช่เรื่องใหญ่ใช่ไหม ฉันไม่ยอมปล่อยให้พวกครอบครัวโจวหยวนแย่งเอาซุนเทียน ช่วงที่ดีที่สุดในชีวิตของเธอ “ไปได้!” (หน้า 135) คำว่า ซุนเทียน ตรงกับคำว่า 春 หรือเฟิงซุน ซึ่งหมายถึงฤดูใบไม้ผลิ เป็นนัยยะเพื่อเปรียบเทียบกับชีวิตเฟิงซุน ที่ควรจะมียุคที่สดชื่นสดใสเหมือนกับฤดูใบไม้ผลิ (ช่วงที่ดีที่สุดในชีวิต) และกล้าที่จะเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่คิดว่าชีวิตที่อยู่กับโจวหยวน

นวนิยายเรื่องนี้จึงเป็นการสร้างมุมมองใหม่ให้แก่ผู้อ่านว่า ในสังคมจีนผู้หญิงคงไม่ได้เป็นเพียงแม่ หรือภรรยาเท่านั้น เมื่อเกิดเหตุการณ์ใดที่สร้างความเปลี่ยนแปลงหรือมีผลกระทบต่อชีวิตและครอบครัว ตัวละครฝ่ายหญิงทั้งสามเป็นตัวแทนที่สะท้อนให้เห็นว่า ผู้หญิงในสังคมจีนจะลุกขึ้นมาต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ ได้อย่างเข้มแข็งและเด็ดเดี่ยว และมีความสามารถไม่ด้อยไปกว่าผู้ชาย

ฉากหลังที่ยิ่งใหญ่กับความสามรถและความภาคภูมิใจของผู้หญิงชาวอุ๋น

ฉือลี่ (池莉) นักเขียนหญิงเกิดเมื่อปี ค.ศ. 1957 ในมณฑลหูเป่ย์ ชีวิตของเธอได้รับรู้เรื่องราวและเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ในประเทศจีน ตั้งแต่การปฏิวัติวัฒนธรรม (ค.ศ. 1966 - ค.ศ.1976) จนถึงปัจจุบัน วรรณกรรมร่วมสมัยของฉือลี่จึงมักสะท้อนภาพชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสการฟื้นฟูและปฏิรูปประเทศจีน (ค.ศ.1966 - ค.ศ.1976) “นครอุ๋นเป็นเมืองหลวงและศูนย์กลางการปกครองของมณฑลหูเป่ย์ ซึ่งเป็นมณฑลที่เจริญก้าวหน้า พัฒนาการตามนโยบายการปฏิรูปที่ทันสมัย” (หน้า 141) นารีนคราไฉนครอุ๋นเมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์บ้านเกิดของเธอเป็นฉากหลัง เพราะฉือลี่มีความผูกพันกับนครอุ๋น ดังคำพูดของเธอว่า “ฉันเป็นของอุ๋น อุ๋นเป็นของฉัน ฉันคือต้นหญ้าเล็ก ๆ ต้นหนึ่งของพื้นแผ่นดินอุ๋น อุ๋นจะเป็นฉากหลังในงานเขียนของฉันตลอดไป และเป็นช่องทางต่างช่องทางหนึ่งที่ฉันใช้สำรวจ สืบเสาะ ค้นหาสังคมตลอดกาล” (หน้า 158) เมื่อฉากหลังเป็นนครอุ๋นที่มีความยิ่งใหญ่ มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมพื้นถิ่นที่เธอภูมิใจ การบรรยายฉากในเรื่อง

จึงเป็นสัญลักษณ์แฝงนัยยะให้เห็นถึงการยอมรับความเปลี่ยนแปลงของผู้อื่น ความสามารถและความภาคภูมิใจในวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชาวอุ้งฉ่อง ผ่านตัวละครหญิงในเรื่อง ซึ่งฉากเหล่านี้ “จึงเป็นฉากที่เพิ่มความหมายลึกซึ้งให้กับชื่อเรื่อง ‘นารีนครา’ (คำนำ)

ดังจะเห็นได้จากบุคลิกของคุณย่า ซึ่งเป็น “คนแก่อายุ 85 ปีแล้ว สุขภาพยังสมบูรณ์แข็งแรง นางยอมจ้างคนรายชั่วโมงมาเป็นลูกมือช่วยทำกับข้าว แต่นางยังลงมือปรุงอาหารด้วยตนเอง กับข้าวที่ทำเป็นแบบกินกันที่บ้าน เป็นตำราเฉพาะในครอบครัว ปลาร้า กุ้งต้มเป็ดย เป็นสมบัติอันล้ำค่าของนาง” (หน้า 112) “ไม่ต้องพูดถึงเรื่องกับข้าวที่ แม่ผัวของมีเจียใช้เงินส่วนตัวซื้อมาทำเอง ล้วนเป็นของที่คนพื้นถิ่นอุ้งฉ่องชอบกิน” (หน้า 48) “คุณย่าเป็นคนแก่ อายุยืนที่มีคุณภาพ ยังทำกับข้าวให้ทุกคนกินได้ ใครได้กินอาหารที่คุณย่าทำเป็นคนโชคดี” (หน้า 48) ผู้เขียนใช้คำว่า “สมบัติอันล้ำค่า” อันเป็นความเปรียบที่มีความหมายลึกซึ้ง เพื่อแสดงว่าอาหารพื้นถิ่นของชาวอุ้งฉ่องนั้นมีคุณค่าสมควรแก่การอนุรักษ์ไว้ หรือการสั่งอาหารของมีเจียแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรม

การกินของชาวอุ้งฉ่อง มีเจียก็เป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องอาหารการกิน และภาคภูมิใจกับอาหารของอุ้งฉ่อง ดังที่เธออธิบายกับเฟิงซุนขณะสั่งอาหาร

“ซูปเป็ดตุ๋นกับลูกแพร์ขาวใส่หม้อดินอุ่นไฟอ่อน ๆ เป็นอาหารที่เหมาะสมกับฤดูชีวิตเย็น (ฤดูใบไม้ร่วง) ที่อากาศแห้ง ซูปแบบนี้รสหวานปะแล่ม ๆ ให้ความชุ่มชื้น ดีกับสุขภาพดวงเทียน (ฤดูหนาว) ต้องกินซี่โครงหมูต้มรอกบัว ต้องเป็นรอกบัวที่อยู่ในสระน้ำซึ่งมีโคลนตม และได้ผ่านฤดูหนาวที่มีทั้งเกลือ น้ำแข็งและหิมะ ถึงจะทำให้เนื้อรอกบัว เป็นสีขาวนุ่มนวล” (หน้า 99-100)

หรือแม้แต่บทสนทนาระหว่างมีเจียกับเฟิงซุนก็ยังสะท้อนให้เห็นถึงความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมการกินของชาวอุ้งฉ่อง “แม่สาวน้อยของฉัน (เฟิงซุน) อาหารอุ้งฉ่องอร่อยทุกอย่าง แต่ละฤดูมีอาหารต่างกัน วันนี้อาหารหลายอย่างที่ฉันสั่งเป็นอาหารที่ต้องกินในฤดูชีวิตเย็น ไอ้หย่า! เธอเกิดที่อุ้งฉ่องนี่เสียเปล่าเสียจริง ๆ” (หน้า 100)

และมือที่ยังกล่าวถึงมีเจียที่สามารถปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของตนให้สอดคล้องกับความเจริญและความทันสมัยของผู้อื่น “ร้านชำรองเท้าของมีเจียอยู่แถบถนนสุขดำ อันเป็นย่านคึกคักที่สุดในละแวกถนนใหญ่ของซาน เป็นร้านแรกในเหลียนเป้าหลี่ ... ถนน 2 สายนี้มีคนขวักไขว่มากมาย ... ส่วนถนนจงซานไม่กี่ปีมานี้มีศูนย์การค้าสูง ๆ ที่ผนังกระจกมีป้ายโฆษณาขนาดใหญ่สีต่าง ๆ ทันสมัย ร้านชำรองเท้าของมีเจียซึ่งเปิดที่ถนนสุขดำเป็นสถานที่ทำการค้าดีมาก ... มีเจียเป็นคนอันโข่วไม่กลัวแรงบีบคั้นจากรุ่งเรืองมั่งคั่งของอันโข่ว ถึงร้านจะเล็ก ก็เหมือนศาลเจ้าเล็ก ๆ แต่เทพเจ้าในศาลยิ่งใหญ่” (หน้า 41-42) ในตอนท้ายของข้อความนี้ผู้เขียนใช้ภาพที่ขัดกันระหว่าง ความรุ่งเรืองมั่งคั่งของอันโข่ว ถึงร้านจะเล็ก (ร้านชำรองเท้าของมีเจีย) ก็เหมือนศาลเจ้าเล็ก ๆ แต่เทพเจ้าในศาลยิ่งใหญ่ เพื่อสะท้อนภาพความยิ่งใหญ่ของเมืองคู่กับความยิ่งใหญ่ของมีเจียที่เปรียบได้กับเทพเจ้าประจำร้านชำรองเท้าเล็ก ๆ (ศาลเจ้า) ในผู้อื่น

“นารินครา” เป็นเรื่องที่เชิดชู “ความเป็นหญิง” และเชิดชู “นครผู้อื่น” ที่มีความงามตามธรรมชาติ ความเจริญรุ่งเรือง ประวัติศาสตร์และ

วัฒนธรรมยาวนาน การพรรณนาฉากของผู้อื่นและตัวละครในเรื่องมีนัยยะแฝงไว้เพื่อกระตุ้นเตือนให้ผู้อ่านและชาวผู้อื่นตระหนักถึงความสวยงามตามธรรมชาติที่ยั่งยืน เอกลักษณ์ของพื้นที่ที่โดดเด่น รวมไปถึงจิตวิญญาณของวัฒนธรรมผู้อื่นที่จะต้องรักษาให้คงอยู่ตราบนานเท่านาน มือที่ได้เน้นย้ำเรื่องเหล่านี้โดยพรรณนาฉากที่ยิ่งใหญ่ให้ขัดแย้งกับภาพตัวละครตัวเล็ก ๆ เพื่อสื่อว่า ชายหรือหญิงแม้ว่าจะเก่งกล้าและยิ่งใหญ่เพียงไร แต่ก็ยังต้องฟังฟังธรรมชาติที่ยิ่งใหญ่และยั่งยืนกว่าเสมอ ดังจะเห็นได้จากในบทสุดท้ายของเรื่อง “เฟิงซุนเห็นต้นหยางไบใหญ่เป็นแถวหลายสิบต้น ต้นหยางไบใหญ่เป็นต้นไม้ของพวกนาง นานแล้วที่สวนสาธารณะปิ่นเจียงเล็ก ๆ ชอบมาชบหน้ากับต้นไม้ ปิดตาเล่นซ่อนหา มีเจียเคยเล่นมาแล้ว เฟิงซุนก็เคยเล่นมาแล้ว ขอขอบคุณฟ้าดินที่ดูแลปกป้องต้นไม้เหล่านี้ไม่ให้ถูกตัดถูกลื้อออก ไม้ ... ตอนนี้ ... ต้นไม้มหึมาสูงเสียดฟ้า มีมันงายาวอยู่ใต้ต้นไม้ คนที่นั่งที่มันงายนั้นจะรู้สึกตัวเองเล็กและอ่อนแอ ต้นไม้ใหญ่ช่วยปกป้องคุ้มครองตน ... ต้นหยางไบใหญ่อยู่กันเป็นแถบหาดูได้ยากตั้งแต่ 2 คนยังเล็ก ๆ จนถึงตอนนี้ ต้นไม้พวกนี้

ก็ยังอยู่คู่กับแม่น้ำฉางเจียง ทำให้คนรู้สึกว้าง
ที่มันได้ ผู้หญิง 2 คนนั่งอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่ริม
แม่น้ำที่อันโจว ในนครที่เป็นบ้านเกิดเมืองนอน
ของนาง” (หน้า 135)

“นารินครา” เป็นพระราชนิพนธ์แปล
ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ราชกุมารีอีกเรื่องหนึ่งที่สะท้อนสังคมและ
ขณะเดียวกันก็แสดงความงดงามของ “ความเป็น
หญิง” ซึ่งมีได้หมายถึงรูปลักษณะภายนอก

อันชวนหลงรักหลงใหล หากแต่อยู่ในพลัง
และบทบาทหน้าที่ที่ยิ่งใหญ่ของความเป็นแม่
ความเป็นภรรยาและที่สำคัญที่สุด คือความเป็น
เพื่อนแท้” (คำนำ) นอกจากนี้ผู้อ่านจะได้รับ
อรรถรสที่เกิดจากพระอัจฉริยภาพทางด้าน
การแปลด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายแล้ว ยังได้
เรียนรู้เรื่องภาษา สังคม วิถีชีวิต วัฒนธรรม
และโลกทัศน์ของชาวอู๋ฮั่น ซึ่งเป็นผลมาจากการ
พัฒนาประเทศให้ทันสมัยอีกด้วย

ประกาศณูประการ ดร.ฉวีวรรณ ว่องเจริญกุล ดร.ปานชีวา ภูขวัณพงษ์ นางสาว Shengxue Chen
และนาย Huimin Chen ที่ให้ข้อมูลด้านภาษาและวัฒนธรรมจีน

บรรณานุกรม

- กุสุมา รัชมณีนี. (2559). พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ใน *กุสุมาวรรณนา 6 : วิถีวารประพันธ์* (หน้า 331-353). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, คณะโบราณคดี.
- ถือลี. (2556). *นารีนครา* (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, ผู้แปล) (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์.
- ศิริลักษณ์ บัตรประโคน. (2559). ลักษณะร่วมและความงดงามของความเป็นหญิงใน
พระราชนิพนธ์แปลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.
วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 5(1), 1-36.
- สาวยารุณ สุทนโรทก. (2558). “นุทง” กับ “มิติของเวลา” ในนวนิยายแปล “ตลอดกาลน่านานแค่ไหน.
วารสารวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 5 (2), 137-146.
- หวังอันอ้อ. (2556). *หมู่บ้านเล็กตระกูลเป่า*. (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี,
ผู้แปล) (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์.